

Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove
utorkom u 10:15 i četvrtkom u 8:15
amdg.eu → nastava

Mojsije – osloboditelj

u Knjizi Izlaska

Izl 1,1 ואלה שמות

ve 'éllœ šemôt

“**A** ovo su imena...”

= nastavak na Post

hebr. *Šemot*

Mojsijevo zvanje (Izl 3,1-4,17)

- ❑ 2x “Mojsije” – obraćenje, zvanje (3,4)
- ❑ שלח *šālah* poslati – הלך *hālak* ići (v10)
- ❑ 1. naznaka nevolje (v7.9);
 - Jad, muka (v7), vapaj (v9)
- ❑ 2. nalog (v10): Izvedi narod moj!
- ❑ 3. prigovor
- ❑ 4. obećanje (v12): Ja ću biti s tobom
- ❑ 5. znak potpore (4,2-4.6s.9)
 - Štap/zmija (2-4), ruka (6s), voda/krv (9)
- ❑ 3 objekta prigovora (3,11.13;4,1)
 - Mojsije – Bog – narod

Tajanstveni sugovornik

- “glasnik Jahvin” (Izl 3,2) – יהוה – “Bog” Elohim (v4) Abraham, Izak, Jakov i (v6)?
 - Amram 6,20
- יהוה = “Ja sam koji jesam” (3,14)
 - “Bit ću, tko god da ću biti”
= uzvišenost, sloboda
 - Bez obuće (3,5)
 - Spomen za naraštaje (3,15)
 - Milostiv kome sam milostiv (33,19b)
- עמי ‘amî moj narod (3,7.10)
- ירד *jarad* sići (3,8)

Božja pedagogija

- **pet Mojsijevih poteškoća**
 - **od krize identiteta 3,11; 4,10**
 - Tko sam ja? (3,11)
 - Težak na jeziku (4,10)
 - **do izvlačenja (Izl 4,13)**
 - Šalji koga hoćeš...? (4,13)
 - ne bi li ipak netko drugi...?
- **pedagoški postupak**
 - **dugačak i otvoren razgovor (3,1-4,17)**
 - **Bog sama sebe očituje (3,14)**
 - **ne skriva osjećaje (4,14)**
 - **ljutnja**

Spas na Crvenom moru

■ Slika Izlaska

- More i progonitelji – reakcija u 14,10.11s

■ Velik strah (ירא), krik (צעק) 14,10

- Izopačenje u 11s?

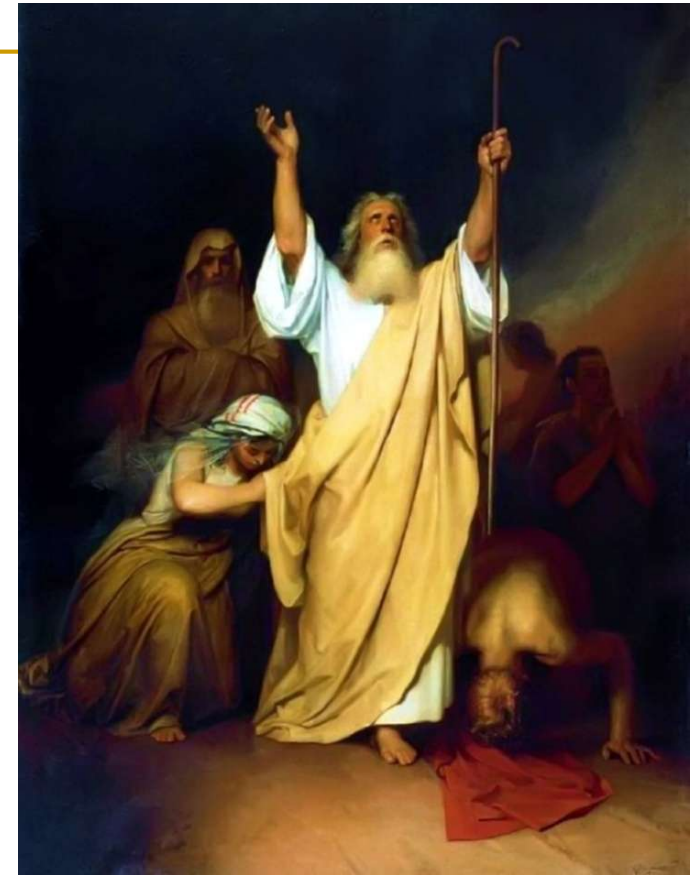
■ Napad na Mojsija (11s)

- Oslobođenje iz Egipta:
- Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
- Bolje robovanje (12) – Kajinovsko lutanje

Precizna pedagogija

- Voditelj Mojsije u Izl 14,13
- “Ne bojte se!” (ירא) 14,13
- korijen problema iz v10 (ירא)
 - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
 - → “pobojali se (ירא) יהוה” (31)
 - Strah Božji, vrhovni autoritet
- יָשָׁע *jāša* ‘spasiti – usred voda 14,13.30; 15,2
 - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
 - “Gledajte *spasenje!*” (HB 14,13)

- יהוה je *spasio* Izraela (30) – KS i Š.: “izbavi”
- “Postao mi je *spasenje*” (15,2) – KS: “izbavitelj” Šarić: “spasitelj”

Plodovi

- Čiji krik צעק u v15?
- “Što vičeš k meni!”
 - Mojsije Bogu
(HB, LXX, Vg i Šarić,
usp. narod צעק v10)
- “Egipat će *spoznati*”
(Izl 14,4.18 → 25)
- “יהוה će se boriti za vas” (14)
 - “*Izrael*”
- “יהוה se bori za njih” (25)
 - Božja najava i ostvarenje

- Cilj u 14,31?
- Vjera, stjecanje pouzdanja
(אמן 14,31usp. Post 15,6)
- U Boga i u Mojsija
- cijeli narod
 - “Ja ću biti s tobom” 3,12 –
Mojsijev autoritet

Konstituiranje Božjega naroda

- **Otvoreno ponuđena pogodba u Izl 19,5:**
 - **KS: “pokoravati se” – *Slušati glas***
 - **Čuvati Savez (usp. vrt u Post 2,15)**
 - **בריתִי *b^erîtî* “Moja obveza” (usp. Post 6,18)**
- **Tko odlučuje u 24,3.7?**
- **Zajednička, ponovljena odluka**
 - **Slušanje: stav srca (24,7)**
- **Što se ispunja u 24,5.8?**
 - **Žrtve (5); krv saveza (8)**
 - **Najavljeno bogoslužje (usp. 3,18)**
- **Kako se zove Zakon u 24,7?**
 - **Knjiga Saveza – pred zajednicom**
 - **uz oltar**

Sudbonosna pustinja

Vjera i nevjera na putu u slobodu

Izl 32,1–14

Tko je izveo narod iz ropstva?

- ❑ Mnijenje o Mojsiju u Izl 32,1
- ❑ Mojsije nas je izveo (usp. v7.23)
 - Bog v7; Aron v23
- ❑ Povijest:
 - Izraelci su stenjali u ropstvu (Izl 2,23)
 - Nalog u 3,10; rezultat u 12,51:
 - “izvedi moj narod” (3,10) >>>
 - “izvede יהוה sinove Izraelove” (12,51)
- ❑ lonci s mesom, kruha do mile volje (16,3)
 - ⇔ sloboda je pustinja

- ❑ Zahtjev u 32,1
- ❑ “Napravi nam boga!”
 - Za kim idemo; tko je Bog

Bog i bogovi

- Proglas u v4:
- *Evo tvoj bog koji te izveo...*
 - Usp. 1 Kr 12,28
 - Jeroboamov grijeh
- אלהים *'elohim* + množina
 - “Izveli su te” Izl 32,4
usp. “Da idu” v1
- Tele – ne bik
- Aronova uloga:
 - Mojsije težak na jeziku (Izl 4,10)
 - “On će ti biti usta” (v16)
- Veliki svećenik (Lev 8s), praotac
 - Ne pravite kumira od zlata! (Izl 20,23)

Lorrain Claude, Klanjanje zlatnom teletu, 1660.

- Ispravljanje? u 32,5
- “blagdan u čast יהוה”
- Rezultat u v6:
- Jelo, piće, zabava – u pustinji
- Izgovor u Izl 32,24?
- “Izišlo je ovo tele”

Mojsije na kušnjji?

- ❑ Na gori: Izl 32,7-10
- ❑ Božje riječi Mojsiju
- ❑ ראייתי *ra'itî* (1. jd.; 32,9)
 - “vidio sam muke” (Izl 3,7)
 - “...kako ih tlače” (v9)
 - Vidim ovaj narod (32,9)
- ❑ Božja procjena u 32,8
 - Skrenuli s puta
 - Prinose žrtve
 - Proglas: “ovo su tvoji bogovi...” 32,4.8
- ❑ Neka se moj gnjev raspali! ⇔ napravit ću velik narod! 32,10
 - Treba li Mojsijevo dopuštenje?

Zagovornik

- Izl 32,11-14; pred kim (v11)
- Pred יהיה, *Bogom svojim*
- Tko je izveo iz ropstva?
- Ti si izveo (v11) ⇔
 - Ne samo Mojsije v1.7;
 - Ne kip teleta v4.8
- “ja sam te izveo”
(Izl 20,2; Pnz 5,6)
- Božja srdžba (v10)
 - Čemu? v11
 - smiri! שׁוּב *šûb* – obrati se! v12
- Uspjeh? Usp. נָחַם *niḥam* v12.14

- “Sažali se!” v12 →
“I sažali se” v14
 - KS: odustati,
Šarić: biti žao, sažaliti se
- נָחַם *niḥam* - ražaliti se,
sažaliti; smilovati se,
smiliti

Molitvena metoda

- Božanska prisega
- “Zakleo si se samim sobom” (32,13)
- Potomstvo brojno kao zvijezde
 - Abrahamu: Post 15,5; 22,17
 - Izaku: Post 26,4
- Zemlja Abrahamu:
 - Tvome ću potomstvu dati... (Post 12,7 usp. 13,15; 15,18; 17,8; 24,7)
- *Izaku:*
 - Tebi i tvome potomstvu dat ću... (Post 26,3s)
- *Jakovu:*
 - Tebi i tvome potomstvu dat ću... (Post 28,13; 35,12; 48,4)

